

Pielisjoen koulu

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä:

Sisällys

Tausta	2
VERSO-toiminta	2
VERSO ja VERSO-TIIMIN mukainen kiusaamistapausten selvittely	3
Opetushallituksen suunnitteluohjeistuksen mukainen yhteenveto	4

Päivitetty yhteisöllinen OHR 4.10.2021.

TAUSTA

Pielisjoen koulu on ollut mukana kiusaamisen vastaisessa KiVa-koulu -ohjelmassa. KiVa-kouluohjelman lisenssin ollessa maksullinen luovuimme KiVa-koulu nimestä. Kiusaamisen vastaista työtä jatkamme ja kehitämme oman koulumme tarpeiden mukaisemmaksi VERSO toimii oppilaiden erimielisyyksien ja kiusaamisasioiden selvittämisessä. KiVa-koulutoiminnasta kertynyt osaaminen ja monet hyvät käytännöt muodostavat VERSO toiminnan ytimen.

VERSO-TOIMINTA

Kiusaamisen vastaisen työn ja työrauhan turvaamisen perustana toimivat Pielisjoen koulun arvot ja toimintaohjeet. Niitä käytetään erilaisissa arjen kasvatustilanteissa työkaluina ja kompasseina, joiden avulla Pielisjoen koulua kehitetään keskinäisen kunnioituksen kouluna.

Vertaissovittelussa koulutetut riidan osapuolia hieman vanhemmat *oppilaat eli vertaissovittelijat* sovittelevat vertaistensa eli muiden oppilaiden välisiä konflikteja mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Vertaissovittelijat toimivat fasilitaattoreina, joilla ei ole valtaa antaa rangaistuksia tai tehdä päätöksiä, vaan he auttavat osapuolia itse löytämään tilanteeseen ratkaisun niin, että konflikti ei enää osapuolten välillä jatku tai toistu. Vertaissovittelussa sovitellaan mm. nimittelyjä, haukkumisia, ikävää kommentointia kasvotusten, selän takana tai somessa, tönimistä, etuilua, syrjimistä, joka ilmenee niin ettei oteta mukaan leikkiin tai ryhmätehtävään, sekä toisen omaisuuden luvatta käyttämistä tai piilottamista, leikkien ja pelien säännöistä syntyneitä riitaa. Mikäli vertaissovittelu ei johda toivottuun tulokseen, ohjataan tapaus aikuisjohtoiseen sovitteluun tai muuhun koululla käytössä olevaan menettelyyn. Vertaissovittelijoiden toimintaa tukee aina VERSO-ohjelman kouluttama vapaaehtoisista henkilökunnan jäsenistä muodostuva **Verso-aikuisten** tiimi, joka arvioi aina tapauskohtaisesti mikä tilanne ohjataan vertaissovitteluun ja mikä taas tarvitsee koulun muita menettelyjä.

VERSO JA VERSO-TIIMIN MUKAINEN KIUSAAMISTAPAUSTEN SELVITTELY

Kiusaamisella tarkoitetaan tahallaan pahan mielen, haitan tai harmin aiheuttamista oppilaalle, jonka on vaikea puolustautua. Kiusaaminen on toistuvaa ja kohdistuu samaan oppilaaseen.

Jos asiaa ei pystytä selvittämään Verso-oppilaiden avulla, vaativimmat tapaukset selvitetään lukuvuonna 2021-2022 seuraavin kokoonpanoin:

Verso-tiimi: Jari Kurttila (pj), Teija Laine, Satu Peltonen, Jukka Sivola, Sanna Savolainen, Miika Kinnunen.

Tiimistä kaksi opettajaa selvittää tapausta kiusatun ja kiusaajaksi epäiltyjen kanssa. Tieto käsittelystä välitetään myös oppilaiden koteihin.

Tiimin sisällä sovitaan, ketkä selvittävät ja seuraavat.

Sama kokoonpano hoitaa aina kiusaamistapauksen alusta loppuun.

Mahdolliset yksittäiset riidat ja kahnaukset käsitellään koulutettujen Verso-oppilaiden avulla. Taustalla apuna on myös Verso-aikuiset.

Oppilaskunnan toiminta on itsessään osa aktiivista, ennaltaehkäisevää työrauhan turvaamista ja kiusaamisen vastustamista. Oppilaskunnan työskentelyssä koulun työrauhan turvaaminen, kiusaamisen vastustaminen ja osallisuuden kokemusten synnyttäminen kaikille koulun oppilaille ovat keskeisiä lähtökohtia. Oppilaskunnan jäsenet viestivät aina tarvittaessa luokissaan oppilaskunnan hallituksessa linjattuja ohjeita ja kannanottoja työrauhaan ja kiusaamisen vastustamiseen liittyen. Oppilaiden kuuleminen ja osallisuus ja vastuu omasta toiminnasta kanavoituu oppilaskunnan kautta, mutta ei ainoastaan siellä: näitä asioita tuetaan myös kaikissa opetusryhmissä ja erilaisissa arjen tilanteissa.

OPETUSHALLITUKSEN SUUNNITTELUOHJEISTUKSEN MUKAINEN YHTEENVETO

Suunnitelman ohjeistus: ks. Anon. 2014. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. (Oppivelvollisille tarkoitetun perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.)
Helsinki: Opetushallitus. Määräykset ja ohjeet 2014:96, s. 83.

Ohjeistuksen mukainen yhteenveto esitetään taulukossa seuraavalla sivulla:

ASIA	TOIMINTATAPA
kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen	<ul style="list-style-type: none"> • jatkuva toiminta luokkien arjessa • puuttumismekanismi: opettajat ja VERSO
edellä mainittujen asioiden käsittely yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla	<ul style="list-style-type: none"> • ennalta ehkäisevän tietoisuuden luominen luokissa • tapausten käsittely, asianosaisten kuuleminen yksittäin ja lähtökohtaisesti aina myös asianosaisten ryhmässä • Verso • Verso-aikuiset
yksilöllinen tuki, tarvittava hoito, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että sen kohteena olevan osalta	<ul style="list-style-type: none"> • tapauskohtainen harkinta, tapausten huolellinen jälkiseuranta
yhteistyö huoltajien kanssa	<ul style="list-style-type: none"> • huoltajien tiedottaminen koulun käytännöistä ja nollatoleranssista väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän suhteen • tapausten käsittelyssä huoltajien kontaktointi ja keskustelut heidän kanssaan
yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa	tarvittava viranomaisyhteistyö mietitään tapauskohtaisesti koulun oppilashuoltohenkilöstön kesken; tärkeä kumppani mm. poliisin ankkuritiimi
suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille	vastuutoimija: Verso-tiimi ja rehtori suunnitelma on osa oppilashuoltosuunnitelmaa, joka on osa vuosisuunnitelmaa, joka on luonteeltaan opetussuunnitelman toimeenpanosuunnitelma ja käytännössä keskeisin koulun toimintaa ohjaava dokumentti; henkilöstöllä on velvoite perehtyä suunnitelmaan
suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi	vastuutoimija: Verso-tiimi ja rehtori suunnitelma arvioidaan ja päivitetään vuosittain vuosisuunnitelman kirjoittamisen yhteydessä

Taulukko. Pielisjoen koulun suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.